

Davosda Cənubi Qafqaz gündəmi

Malum olduğu kimi, hər il İsviçrənin Davos şəhərində keçirilən dünya liderləri və tanınmış iş adamlarından ibarət toplantı - Davos İqtisadi Forumu, artıq yəqinə 15-dən öz işinə başlayıb. Dörd gün davam edəcək toplantıda Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyev də qatılıb və artıq bir sıra şirkət rəhbərləri ilə görüşlər keçirib, ölkəmizin əhəmiyyətinin vurğulandığı bir sıra panel iclaslara qatılaraq çıxış edib.

Gündəm

Maraqlıdır ki, Cənubi Qafqaz ölkələri arasında yalnız Azərbaycan ən yüksək səviyyədə forumda təmsil olunur. Azərbaycanın Davosda iştirakı hansı əhəmiyyət daşıyır? Bu forum ölkəmizə nə qazandırır?

■ **Politoloq Rəşad Bayramov** Hafta.az-a bildirib ki, 2026-cı il Dünya İqtisadi Forumunun İsviçrənin Davos şəhərində "Dialog ruhu" mövzusu altında keçirilməsi beynəlxalq sistemdə artan gərginliklər, geosiyasi parçalanma və global etimadsızlıq fonunda xüsusi əhəmiyyət daşıyır.

Politoloq qeyd edib ki, belə bir şəraitdə Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin forumda iştirakı ölkənin həm regional, həm də global miqyasda artan rolunun göstəricisi kimi qiymətləndirilə bilər: "Azərbaycanın Davos Forumunda təmsil olunması, iki növbədə, onun enerji təhlükəsizliyi, nəqliyyat-logistika və regional sabitlik sahələrində mühüm aktora çevrilməsi ilə bağlıdır. Xüsusilə Avropanın alternativ enerji mənbələrinə artan ehtiyacı fonunda Azərbaycan etibarlı tərəfdaş kimi çıxış edir. Bununla yanaşı, forumda müzakirə olunan iqtisadi böyümə, sənə intellekt və rəqəmsal transformasiya mövzuları Azərbaycanın yeni inkişaf strategiyası ilə uzlaşır. Prezident İlham Əliyevin iştirakı post-münasibət dövründə ölkənin iqtisadi və siyasi baxışlarını beynəlxalq auditoriyaya çatdırmaq baxımından əhəmiyyətlidir".

Politoloq hesab edir ki, belə bir mənzərə fonunda Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın Davos Forumunda iştirak etməməsi təbii olaraq diqqət çəkir. Onun fikrincə, daxili siyasi mübarizə, münafiqliyin təzyiqləri və sülh müvazirəsinin Ermənistan cəmiyyətində yavaşladyıq ziddiyyətlər Paşinyanı beynəlxalq tribunadan uzaq qılmağa sövq etmiş ola bilər:

"Gürcüstan rəhbərinin Davos Forumunda dəvət edilməməsi işə daha çox ölkənin son dövrlərdə Qərbi institutları

ilə münasibətlərində yaranan gərginlik fonunda izah olunur. Dünya İqtisadi Forumu təkcə iqtisadi deyil, həm də dəyərəsaslı platforma olduğundan, iştirakçıların siyasi legitimliyi və beynəlxalq mövqeyi mühüm rol oynayır. Görünür odur ki, Gürcüstanın daxili siyasi prosesləri, demokratik institutlarla bağlı təngizlər və xarici siyasətdə balanssızlıq, təəssüratı onun bu cür nüfuzlu tədbirlərdə təmsilçiliyinə mənfi təsir göstərir. Bu da onu göstərir ki, Davos, artıq yalnız iqtisadi göstəricilərə deyil, idarəetmə keyfiyyəti və beynəlxalq etimad da xüsusi önəm verir. Ümumilikdə, Davos İqtisadi Forumu 2026 bir daha göstərir ki, bu platformada iştirak siyasi etibarlılıq, aydın mövqe və strateji baxış tələb edir".

■ **Politoloq Elxan Şahinoğlu** bildirib ki, ABŞ Prezident Donald Tramp Davosda böyük heyətlə gələcək. O, Davosda əsas siyasi mövzuların Ukrayna və Qrenlandiya olacağını proqnozlaşdırıb. Politoloq qeyd edib ki, Trampın bu mövzularda avropalılara deməyə sözü var:

"Qozda nəsihi sənətlilikdir, növbəti mərhələdə bölgənin idarəedilməsi və yenidənqurulması gəlir. Avropalılar bu mövzunu müzakirə etməyə həvəsli deyillər. Qozda mövzusunda Tramp nəzarət edir, onun bu məsələdə əsas tərəfdaşları işə Asiya ölkələri. Tramp Davosda müxtəlif ölkə liderləri ilə görüşəcək. Ağ uşahibinin Davos Forumuna qatılacaq Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevlə də tomas saxlayacaq, ehtimalı var". E.Şahinoğlu Davos İqtisadi Forumunda Ermənistanın baş naziri Nikol Paşinyanın qatılmayacağını birmənalı qərarlaşdırıb:

"Adətən, Paşinyanın möhtəməl beynəlxalq tədbirlərdə iştirakına imtina etmir. Halbu ki, O, Davosda Azərbaycanla sülh quruculuğunun genişlənməsi, o cümlədən ölkəsinin regional nəqliyyat layihələrinə qoşulmaq imkanları barədə fikirlərini geniş auditoriyaya ilə bölüşmək im-

kani qazana bilər. Görünür, Paşinyanın bütün diqqəti bu ilin iyun ayında keçiriləcək parlament seçkilərinə yönəlib və o əsas vaxtı ölkə daxilində rəqiblərini necə zəiflətməyə həsr etməlidir. Paşinyanın Davos səfərdən kəçirdən digər amillərdən biri forumda ötən illərdə olduğu kimi Rusiya mövzusunun müzakirəsi ola bilər. Davosdakı görüşlərdə və müzakirələrdə Rusiyanın Ukraynaya qarşı işğalçı müharibəsi pislənilir. Paşinyan işə bu mövzuda danışmağa həvəsli deyil. Ötən il Paşinyan Davosda ona verilən "Ermənistan Avropa İttifaqı ilə Rusiya arasında səqimə hansı tərəflə üstünlük verəcək" sualına cavab verməkdə çətinlik çəkmişdi. Görünür, o oxşar sualla üzləşmək istəmir". E.Şahinoğlu Davosda İrandakı gərgin vəziyyətin müzakirə olunma ehtimalından danışır və Paşinyanın Davosda olmasının Sənub qonşusunun ürəyinə təkidli fikir söyləmək istəməməyi ilə əlaqələndirir.

■ **Siyasi ekspert Məhəmməd Əsədullazadə** bildirib ki, Gürcüstanın Baş naziri İrakli Kobaxidzenin Davos İqtisadi Forumunda dəvət edilməməsi rəsmi Tiflis üçün ciddi siyasi signaldır". Onun fikrincə, bu addım Gürcüstan hökumətinin son illərdə qəbul etdiyi qərarların Qərblə münasibətlərdə yəratdığı dərin etimadsızlıq göstəricisi kimi qiymətləndirilməlidir:

"Gürcü Arzusu" hökuməti rəsmi ritorikasında Avropaya inteqrasiyanı prioritet elan etsə də, vətəndaş cəmiyyəti institutları və media ilə bağlı qəbul edilən məhdudlaşdırıcı qanunlar, Rusiya ilə gənişlənən iqtisadi əlaqələr, eləcə də qeyri-şəffaf siyasət təmaslar bu bəyanatlarla ziddiyyət təşkil edir. Nəticədə, Gürcüstan beynəlxalq müstəvidə, təcridən, siyasi izolyasiya vəziyyətinə düşür. Gürcüstan hökuməti bu kursu "müstəqil xarici siyasət" kimi təqdim etməyə çalışsa da, ABŞ və Avropa İttifaqı ilə münasibətlərdə yaranmış böhran ölkə üçün müsbət perspektivlər vəd

“

Azərbaycan Prezidenti İlham Əliyevin forumda iştirakı ölkənin həm regional, həm də global miqyasda artan rolunun göstəricisi kimi qiymətləndirilə bilər

Paşinyanı Davosda səfərdən kəçirdən digər amillərdən biri forumda ötən illərdə olduğu kimi Rusiya mövzusunun müzakirəsi ola bilər

Hazırda Gürcüstanın ABŞ və Avropa İttifaqı ilə münasibətləri ən aşağı səviyyələrdən birindədir

etmir. Xüsusilə Rusiyanın regionalda maraqlarına uyğun atılan daxili və xarici siyasət addımları Cənubi Qafqazda məntəfi geosiyasi tendensiylərin dərinləşməsinə səbəb olub".

M.Əsədullazadə qeyd edib ki, hazırda Gürcüstanın ABŞ və Avropa İttifaqı ilə münasibətləri ən aşağı səviyyələrdən birindədir. Onun fikrincə, bu münasibətlərin normalaşdırılması istiqamətində real addımlar gözlənilir.

"Rəsmi Tiflis Zəngəzur dəhlizinin açılmasını narahatlıqla qarşılayır ki, bu da Gürcüstanın regionalda yeni nəqliyyat və enerji konfiqurasiyalarında öz rolunu itirmək qorxusundan qaınaqların. Gürcüstan Qərbi üçün əvvəlki strateji və siyasi cəlbəediciyini itirir. ABŞ və Avropa İttifaqı regionda əməkdaşlıq baxımından Ermənistan və Azərbaycanla münasibətlərdə daha çox üstünlük verməyə çalışsın. Bu isə Gürcüstanın regional proseslərdən kənarlaşması riskini artırır". Ekspert hesab edir ki, Gürcüstan hökumətinin hazırkı siyasəti növbəti mərhələdə birbaşa öz əleyhinə işləyir. "Avropa İttifaqının Gürcüstanla qarşı siyasi və iqtisadi sanksiyalar tətbiq etməsi və itimad istisna edilmir. Bu əsnəni baş verərsə, Gürcüstanın həm daxili sabitliyi, həm də beynəlxalq müqəvəddi ciddi zərbə ala bilər", - o bildirir.

✶ Təhira Qafarlı